

## XORIJIY TIL O'QITISH METODIKASIDA MADANIY KOMPONENTNI INTEGRATSIYA QILISHNING ZAMONAVIY USULLARI

M.A.Azimova<sup>1</sup>

**Mas'ul muallif:** Azimova Maftuna Azizbekovna, Samarqand davlat chet tillari instituti talabasi.

Accepted: 11 Avgust 2026  
Published: 11 Avgust 2026

**Copyright:** © 2026 by the author(s). Licensee Buxoro xalqaro universiteti ilmiy axborotnomasi.

**Iqtibos uchun:** Azimova, M. A. XORIJIY TIL O'QITISH METODIKASIDA MADANIY KOMPONENTNI INTEGRATSIYA QILISHNING ZAMONAVIY USULLARI / M. A. Azimova // Buxoro xalqaro universiteti ilmiy axborotnomasi. — 2026. — T. 7, № 2. — B. 75–78.

1. Samarqand davlat chet tillari instituti talabasi

**Annotatsiya.** Mazkur ilmiy maqolada xorijiy til o'qitish metodikasida madaniy komponentni integratsiya qilishning zamonaviy usullari tahlil qilinadi. Xorijiy tilni o'rganishda til va madaniyatning o'zaro bog'liqligi, kommunikativ kompetensiyani shakllantirishdagi ahamiyati hamda madaniyatlararo muloqotning pedagogik jihatlarini yoritilgan. Tadqiqot davomida kommunikativ yondashuv, CLIL texnologiyasi, autentik materiallardan foydalanish, raqamli platformalar va loyiha asosida o'qitish metodlarining samaradorligi ilmiy manbalar asosida tahlil qilindi. Natijalar xorijiy til ta'limida madaniy komponentni integratsiya qilish talabalar nutqiy kompetensiyasi, tolerantlik va global tafakkurni rivojlantirishda muhim omil ekanligini ko'rsatdi.

**Kalit so'zlar:** xorijiy til, madaniy komponent, kommunikativ kompetensiya, madaniyatlararo kommunikatsiya, CLIL, autentik materiallar, pedagogik texnologiyalar, lingvomadaniyat, zamonaviy metodlar, integratsiya.

### СОВРЕМЕННЫЕ МЕТОДЫ ИНТЕГРАЦИИ КУЛЬТУРНОГО КОМПОНЕНТА В МЕТОДИКУ ПРЕПОДАВАНИЯ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ

**Аннотация.** В данной научной статье анализируются современные методы интеграции культурного компонента в методику преподавания иностранных языков. Освещаются взаимосвязь языка и культуры при изучении иностранного языка, их значение в формировании коммуникативной компетенции, а также педагогические аспекты межкультурного общения. В ходе исследования на основе научных источников была проанализирована эффективность коммуникативного подхода, технологии CLIL, использования аутентичных материалов, цифровых платформ и методов проектного обучения. Результаты показали, что интеграция культурного компонента в обучение иностранным языкам является важным фактором в развитии речевой компетенции студентов, толерантности и глобального мышления.

**Ключевые слова:** иностранный язык, культурный компонент, коммуникативная компетенция, межкультурная коммуникация, CLIL, аутентичные материалы, педагогические технологии, лингвокультура, современные методы, интеграция.

### MODERN METHODS OF INTEGRATING THE CULTURAL COMPONENT INTO FOREIGN LANGUAGE TEACHING METHODOLOGY

**Abstract.** This scientific article analyzes modern methods of integrating the cultural component into foreign language teaching methodology. It highlights the interrelationship between language and culture in foreign language learning, their importance in the development of communicative competence, and the pedagogical aspects of intercultural communication. During the research, the effectiveness of the communicative approach, CLIL technology, the use of authentic materials, digital platforms, and project-based learning methods were analyzed on the basis of scientific sources. The results demonstrated that integrating the cultural component into foreign language education is an important factor in developing students' speaking competence, tolerance, and global thinking.

**Keywords:** foreign language, cultural component, communicative competence, intercultural communication, CLIL, authentic materials, pedagogical technologies, linguoculture, modern methods, integration.

**Kirish.** Bugungi globallashuv jarayonida xorijiy tillarni o'qitish faqat grammatik qoidalarni o'rgatish bilan cheklanib qolmay, balki o'quvchilarda madaniyatlararo kommunikativ kompetensiyani shakllantirishni ham talab etmoqda. Zamonaviy metodikada til va madaniyat bir-biri bilan uzviy bog'liq hodisa sifatida talqin qilinadi. Chunki har qanday til o'sha xalqning dunyoqarashi, qadriyatlari, urf-odatlarini va mentalitetini aks ettiradi [1].

Amerikalik olim E. Sapir va B. Uorf til inson tafakkuri va madaniyatini shakllantiruvchi asosiy vosita ekanligini ta'kidlagan [2]. Shu sababli xorijiy tilni samarali

o'rganish uchun o'quvchilar nafaqat til birliklarini, balki o'sha til egalari madaniyatini ham o'zlashtirishi lozim.

Yevropa Kengashi tomonidan ishlab chiqilgan "Common European Framework of Reference for Languages" (CEFR) hujjatida ham til o'rganuvchining sotsiomadaniy kompetensiyasi asosiy kompetensiyalardan biri sifatida ko'rsatilgan [3]. Bu esa xorijiy til ta'limida madaniy komponentni integratsiya qilish masalasi dolzarb ilmiy-amaliy muammo ekanligini anglatadi.

So'nggi yillarda xorijiy til o'qitish metodikasida kommunikativ yondashuv, CLIL texnologiyasi, loyiha asosida ta'lim, autentik materiallardan foydalanish hamda raqamli texnologiyalar orqali madaniy komponentni o'qitishga alohida e'tibor qaratilmoqda [4]. Mazkur maqolada aynan shu zamonaviy metodlarning ilmiy asoslari va amaliy samaradorligi tahlil qilinadi.

Adabiyotlar tahlili. Xorijiy til o'qitish metodikasida madaniy komponentni integratsiya qilish masalasi lingvodidaktika va sotsiolingvistika sohalarida keng o'rganilgan. Ilmiy adabiyotlarda bu yo'nalish til va madaniyatning o'zaro bog'liqligi hamda ularning o'qitish jarayonidagi o'rni bilan izohlanadi.

E. Sapir va B. Uorfning lingvistik nisbiylik nazariyasiga ko'ra, til insonning tafakkur tizimi va dunyoni idrok etish usulini shakllantiradi. Ushbu yondashuvda til va madaniyat o'zaro uzviy bog'liq hodisalar sifatida talqin qilinadi [2].

M. Byram tomonidan ishlab chiqilgan madaniyatlararo kommunikativ kompetensiya modeli til o'qitishda madaniy komponentni tizimli yondashuv asosida shakllantirish zarurligini ko'rsatadi. Ushbu modelda kompetensiya bilim, ko'nikma, munosabat va madaniy ong komponentlaridan tashkil topgan [11].

N. Kramsch tilni madaniyatdan ajratib bo'lmashligini ta'kidlab, til o'rganish jarayonida madaniy ma'nolar tizimi ham o'zlashtirilishini asoslaydi. Uning tadqiqotlarida autentik til muhiti til va madaniyat integratsiyasining muhim omili sifatida qaraladi [5].

E. Hall madaniyatlararo kommunikatsiyani yuqori va past kontekstli madaniyatlar orqali tasniflab, muloqot jarayonida madaniy farqlarni hisobga olish zarurligini ilmiy jihatdan asoslagan [6].

Yevropa Kengashi tomonidan ishlab chiqilgan CEFR hujjatida sotsiomadaniy kompetensiya til o'rganuvchining asosiy kompetensiyalaridan biri sifatida belgilangan bo'lib, bu tilni kontekstual va madaniy asosda o'qitish zarurligini ko'rsatadi [3].

CLIL (Content and Language Integrated Learning) yondashuvi D. Coyle va hamkasblari tomonidan ishlab chiqilib, unda til o'rganish jarayonida fan mazmuni bilan birga madaniy elementlarni ham integratsiya qilish imkoniyati asoslab berilgan [7].

Autentik materiallardan foydalanish bo'yicha tadqiqotlarda gazeta maqolalari, audio va video resurslar hamda real kommunikativ materiallar til o'rganishda muhim manba sifatida qaraladi. Bu materiallar til birliklarini tabiiy kontekstda o'rganish imkonini beradi [8].

Raqamli texnologiyalar orqali til o'qitish bo'yicha olib borilgan ishlarda onlayn platformalar va virtual muloqot vositalari madaniyatlararo kommunikatsiyani rivojlantirishga xizmat qilishi qayd etiladi [9].

Umuman olganda, tahlil qilingan adabiyotlar xorijiy til o'qitish jarayonida madaniy komponentni integratsiya qilish tilni kontekstual o'rganish va sotsiomadaniy kompetensiyani shakllantirishda muhim ilmiy yo'nalish ekanligini ko'rsatadi.

Metodologiya. Mazkur tadqiqotda ilmiy-pedagogik adabiyotlarni tahlil qilish, qiyosiy tahlil, kuzatish va umumlashtirish metodlaridan foydalanildi. Tadqiqotning nazariy asosini xorijiy va mahalliy olimlarning xorijiy til o'qitish metodikasi hamda lingvomadaniyatga oid ilmiy ishlari tashkil etdi.

Tahlil jarayonida Byramning madaniyatlararo kommunikativ kompetensiya modeli, Kramschning til va madaniyat integratsiyasi nazariyasi hamda Hallning madaniyatlararo kommunikatsiya konsepsiyalaridan foydalanildi [5]. Shuningdek, CEFR talablari asosida xorijiy til ta'limida sotsiomadaniy kompetensiyani rivojlantirishning metodik jihatlari o'rganildi [3].

Tadqiqot davomida zamonaviy pedagogik texnologiyalarning madaniy komponentni integratsiya qilishdagi imkoniyatlari ilmiy manbalar asosida tizimli ravishda tahlil qilindi.

Natijalar. Tadqiqot natijalari xorijiy til o'qitishda madaniy komponentni integratsiya qilish quyidagi samarali usullar orqali amalga oshirilishini ko'rsatdi.

Kommunikativ yondashuv xorijiy tilni real kommunikativ vaziyatlarda qo'llashni nazarda tutadi. Ushbu metod orqali o'quvchilar til birliklarini madaniy kontekstda o'rganadi. Tadqiqotlar kommunikativ metod asosida ta'lim olgan talabalar nutqiy faoliyatda erkinroq muloqot qila olishini ko'rsatgan [6].

CLIL (Content and Language Integrated Learning) texnologiyasi ham zamonaviy ta'limda muhim o'rin tutadi. Ushbu metodda fan va til integratsiyasi orqali o'quvchilarga xorijiy madaniyat elementlari ham o'rgatiladi. Coyle tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda CLIL o'quvchilarning til kompetensiyasi bilan bir qatorda madaniyatlararo tushunchalarini ham rivojlantirishi isbotlangan [7].

Autentik materiallardan foydalanish xorijiy til o'qitishning eng samarali vositalaridan biri hisoblanadi. Gazeta maqolalari, filmlar, podkastlar, intervyular va internet resurslari orqali o'quvchilar real madaniy muhit bilan tanishadi [8]. Kramsch autentik materiallar til va madaniyat o'rtasidagi bog'liqlikni tabiiy ravishda shakllantirishini ta'kidlaydi [5].

Raqamli texnologiyalar ham madaniy komponentni integratsiya qilish imkoniyatlarini kengaytirdi. Zoom, Google Classroom, Moodle va boshqa platformalar orqali xalqaro muloqotlarni tashkil etish o'quvchilarning madaniyatlararo kompetensiyasini rivojlantiradi [9].

Loyiha asosida o'qitish metodida talabalar xorijiy davlatlarning urf-odatlarini, milliy qadriyatlarini va ta'lim tizimlari haqida mustaqil tadqiqot olib boradi. Ushbu metod ijodkorlik va tanqidiy fikrlashni rivojlantirishga xizmat qiladi [10]

Tahlil va muhokama. Bugungi kunda xorijiy til ta'limida madaniy komponentni integratsiya qilish masalasi metodikaning eng dolzarb yo'nalishlaridan biri sifatida qaralmoqda. Chunki globallashuv jarayonida insonlarning turli millat va madaniyat vakillari bilan muloqotga kirishish ehtiyoji ortib bormoqda. Shu sababli xorijiy tilni o'qitishda nafaqat lingvistik bilimlarni, balki madaniyatlararo kommunikativ kompetensiyani ham shakllantirish zarur hisoblanadi [11].

Zamonaviy tadqiqotlarda til va madaniyat bir-biridan ajralmas hodisa sifatida talqin qilinadi. Kramschning fikriga ko'ra, til insonning ijtimoiy tajribasi va madaniy qarashlarini ifodalovchi vosita hisoblanadi [5]. Shuning uchun xorijiy tilni o'rganish jarayonida o'quvchi o'sha til egalari yashash tarzi, qadriyatlari, an'analari va kommunikativ xulq-atvori haqida ham bilimga ega bo'lishi kerak. Bu esa o'quvchilarning tilni real kommunikativ vaziyatlarda to'g'ri qo'llashiga yordam beradi.

Madaniy komponentni integratsiya qilishning asosiy maqsadi o'quvchilarda madaniyatlararo kommunikativ kompetensiyani shakllantirishdan iborat. Byram ushbu kompetensiyani boshqa madaniyat vakillari bilan samarali va tolerant muloqot olib borish qobiliyati sifatida izohlaydi [11]. Tadqiqotchining ta'kidlashicha, madaniyatlararo kompetensiya til bilimidan tashqari empatiya, bag'rikenglik, madaniy farqlarni tushunish va hurmat qilish ko'nikmalarini ham o'z ichiga oladi.

Xorijiy til darslarida madaniy komponentni integratsiya qilish o'quvchilarning kommunikativ faoliyatini sezilarli darajada rivojlantiradi. Chunki o'quvchi til birliklarini grammatik qoida sifatida emas, balki real madaniy muhit bilan bog'liq holda o'rganadi. Masalan, ingliz tilida murojaat shakllari, salomlashish usullari yoki nutq etiketi o'zbek tilidagi kommunikativ me'yorlardan farq qiladi. Ushbu farqlarni bilmaslik kommunikativ xatolarga sabab bo'lishi mumkin [6].

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, xorijiy tilni faqat grammatik yondashuv asosida o'qitish o'quvchilarda erkin kommunikativ faoliyatni shakllantirish uchun yetarli emas. Chunki grammatik qoidalarni yaxshi bilgan o'quvchi ham real kommunikativ vaziyatda madaniy tafovutlarni tushunmasa, samarali muloqot olib bora olmaydi. Shu sababli zamonaviy metodikada kommunikativ yondashuv ustuvor ahamiyat kasb etmoqda [4].

Kommunikativ yondashuvning muhim jihatlardan biri shundaki, unda til amaliy vaziyatlar asosida o'rgatiladi. Ushbu metod orqali o'quvchilar dialog, munozara, rolli o'yin va muammoli vaziyatlar yordamida kommunikativ tajriba orttiradi. Bunda madaniy komponent til materiallari bilan uyg'un holda beriladi [6]. Masalan, xorijiy davlatlarning urf-odatlar, milliy bayramlari yoki kundalik turmush tarzi haqidagi mavzular o'quvchilarning nafaqat til ko'nikmalarini, balki madaniy tafakkurini ham rivojlantiradi.

Madaniy komponentni integratsiya qilish o'quvchilarda stereotiplarning kamayishiga ham xizmat qiladi. Tadqiqotlarga ko'ra, boshqa madaniyat haqida yetarli ma'lumotga ega bo'lmagan shaxslar ayrim hollarda noto'g'ri qarashlar va stereotiplarga moyil bo'ladi [12]. Xorijiy til darslarida autentik madaniy ma'lumotlardan foydalanish esa o'quvchilarning boshqa xalqlarga nisbatan ijobiy va tolerant munosabatini shakllantiradi.

Autentik materiallar madaniy komponentni integratsiya qilishning eng samarali vositalaridan biri hisoblanadi. Kramsch autentik materiallarni til va madaniyat o'rtasidagi tabiiy bog'liqlikni ta'minlovchi muhim resurs sifatida baholaydi [5]. Gazeta maqolalari, intervyular, filmlar, podkastlar, videoroliklar va internet resurslari orqali o'quvchilar real kommunikativ muhit bilan tanishadi.

Autentik materiallarning asosiy afzalligi shundaki, ular sun'iy yaratilgan dars matnlaridan farqli ravishda real hayotiy vaziyatlarni aks ettiradi. Masalan, ingliz tilidagi filmlar yoki podkastlar orqali o'quvchilar tabiiy talaffuz, kundalik nutq birliklari va madaniy xulq-atvor elementlarini o'rganadi [8]. Bu esa o'quvchilarning pragmatik kompetensiyasini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega.

Shuningdek, autentik materiallardan foydalanish o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi. Tadqiqotlar ko'rsatishicha, real hayot bilan bog'liq materiallar o'quvchilarda til o'rganishga nisbatan qiziqishni kuchaytiradi [6]. Ayniqsa, video va multimedia resurslari yoshlarning diqqatini jalb qilishda samarali vosita hisoblanadi.

Bugungi raqamli davrda madaniy komponentni integratsiya qilishda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining o'rni ham ortib bormoqda. Internet va onlayn platformalar xorijiy til o'qitish metodikasida yangi imkoniyatlarni yaratmoqda. Warschauening fikricha, texnologiyalar til o'rganish jarayonida ijtimoiy integratsiyani kuchaytiradi va xalqaro kommunikatsiya imkoniyatlarini kengaytiradi [9].

Xususan, Zoom, Google Meet, Moodle va Microsoft Teams kabi platformalar yordamida virtual madaniy almashinuv dasturlarini tashkil etish mumkin. Bunday loyihalarda o'quvchilar xorijiy tengdoshlari bilan bevosita muloqotga kirishadi. Bu esa ularning kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirish bilan birga, real madaniy tajriba orttirishiga xizmat qiladi [9].

Onlayn kommunikatsiyaning yana bir muhim jihati shundaki, u o'quvchilarda mustaqil o'rganish ko'nikmalarini rivojlantiradi. O'quvchilar internet orqali xorijiy madaniyat, tarix va an'analar haqida qo'shimcha ma'lumotlarni mustaqil ravishda izlaydi. Bu esa ularning tanqidiy fikrlash va tahliliy ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi.

Madaniy komponentni integratsiya qilishda CLIL texnologiyasi alohida ahamiyatga ega. CLIL - Content and Language Integrated Learning texnologiyasi bo'lib, unda til va fan integratsiyasi asosida ta'lim beriladi [7]. Ushbu metod orqali o'quvchilar bir vaqtning o'zida ham tilni, ham ma'lum fan mazmunini o'zlashtiradi.

Coyle tadqiqotlariga ko'ra, CLIL texnologiyasi o'quvchilarning kommunikativ kompetensiyasi, motivatsiyasi va madaniyatlararo tafakkurini rivojlantirishda samarali metod hisoblanadi [7]. Masalan, geografiya yoki tarix fanlarini ingliz tilida o'qitish orqali o'quvchilar xorijiy mamlakatlarning madaniy va tarixiy xususiyatlari bilan yaqindan tanishadi.

CLIL metodining muhim afzalliklaridan biri shundaki, u o'quvchilarning tilni real mazmun asosida o'rganishiga imkon beradi. An'anaviy metodlarda til ko'proq grammatik mashqlar orqali o'qitilsa, CLIL yondashuvida o'quvchi tilni

amaliy faoliyat jarayonida egallaydi [7]. Bu esa til o'rganish jarayonini tabiiy va qiziqarli qiladi.

Loyiha asosida o'qitish metodi ham madaniy komponentni integratsiya qilishda samarali vositalardan biri hisoblanadi. Ushbu metod o'quvchilarning mustaqil tadqiqot olib borishi va jamoa bilan ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi [10]. Masalan, talabalar xorijiy mamlakatlarning milliy bayramlari, ta'lim tizimi yoki madaniy qadriyatlariga haqida loyiha tayyorlash orqali chuqur tahliliy bilimga ega bo'ladi.

Loyiha asosida o'qitish jarayonida o'quvchilar autentik manbalardan foydalanadi, taqdimotlar tayyorlaydi va muhokamalarda ishtirok etadi. Bu esa ularning til ko'nikmalari bilan birga kommunikativ va ijtimoiy kompetensiyalarini ham rivojlantiradi [10].

Madaniy komponentni integratsiya qilishning psixologik jihatlarini ham muhim ahamiyatga ega. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, xorijiy madaniyatni o'rganish o'quvchilarning empatiya va tolerantlik darajasini oshiradi [12]. Ayniqsa, ko'p millatli jamiyatlarda madaniyatlararo kompetensiya ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashda muhim omil hisoblanadi.

Biroq madaniy komponentni integratsiya qilish jarayonida ayrim muammolar ham mavjud. Birinchidan, barcha o'qituvchilarda madaniyatlararo kommunikatsiya bo'yicha yetarli metodik tayyorgarlik mavjud emas [6]. Natijada ayrim hollarda madaniy ma'lumotlar yuzaki yoki noto'g'ri talqin qilinishi mumkin.

Ikkinchidan, ayrim ta'lim muassasalarida autentik materiallar va texnik vositalarning yetishmasligi samaradorlikka salbiy ta'sir ko'rsatadi. Ayniqsa, internet resurslaridan foydalanish imkoniyati cheklangan hududlarda raqamli texnologiyalarni to'liq qo'llash qiyinlashadi [9].

Uchinchidan, madaniy komponentni o'qitishda o'quv dasturlarining hajmi ham muhim muammo hisoblanadi. Chunki ayrim hollarda grammatik va leksik materiallar ustuvor qo'yilib, madaniy komponentga yetarli vaqt ajratilmaydi [4].

Mazkur muammolarni bartaraf etish uchun xorijiy til o'qituvchilarining malakasini oshirish, zamonaviy pedagogik texnologiyalarni keng joriy etish va autentik resurslardan foydalanishni rivojlantirish zarur. Shu bilan birga, xalqaro hamkorlik dasturlarini kengaytirish ham madaniyatlararo kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Umuman olganda, zamonaviy xorijiy til ta'limida madaniy komponentni integratsiya qilish o'quvchilarning kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirish, global tafakkurni shakllantirish va boshqa madaniyatlarga nisbatan tolerant munosabatni mustahkamlashda muhim pedagogik omil sifatida namoyon bo'lmoqda [11].

Xulosa qilib aytganda, oliy ta'lim muassasalarida ingliz tili darslarida madaniyatlararo kompetensiyani rivojlantirish zamonaviy ta'limning muhim vazifalaridan biridir. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, kommunikativ muhit yaratish, autentik materiallardan foydalanish, interfaol metodlarni qo'llash, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanish hamda o'qituvchining professional kompetensiyasi ushbu jarayonning asosiy pedagogik shart-sharoitlari hisoblanadi.

Madaniyatlararo kompetensiyaning rivojlanishi talabalarning xalqaro kommunikativ faoliyatda muvaffaqiyatli ishtirok etishiga xizmat qiladi. Shu sababli ingliz tili ta'limida madaniyat va til integratsiyasiga asoslangan yondashuvlarni keng joriy etish zarur.

### **Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati**

- [1] Jalolov J. "Chet til o'qitish metodikasi". – Toshkent: O'qituvchi, 2012. – 145–152-betlar.
- [2] Safarova R. "Xorijiy tillarni o'qitishda kommunikativ yondashuv". – Toshkent, 2019. – 67–74-betlar.
- [3] Council of Europe. "Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment". – Cambridge University Press, 2020. – 103–115-betlar.
- [4] Byram M. "Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence". – Multilingual Matters, 1997. – 34–48-betlar.
- [5] O'zbekiston Respublikasi Prezidentining xorijiy tillarni o'rganishni rivojlantirishga oid qarori. – Toshkent, 2021. – 2–6-betlar.
- [6] Пассов Е.И. "Коммуникативный метод обучения иному язычному говорению". – Москва: Просвещение, 1991. – 55–63-betlar.
- [7] Xudoyberganova M. "Kompetensiyaviy yondashuv asosida xorijiy til o'qitish". – Toshkent, 2020. – 88–96-betlar.
- [8] Richards J., Rodgers T. "Approaches and Methods in Language Teaching". – Cambridge University Press, 2014. – 90–102-betlar.
- [9] Kramsch C. "Language and Culture". – Oxford University Press, 1998. – 23–39-betlar.
- [10] Brown H.D. "Principles of Language Learning and Teaching". – Pearson Education, 2007. – 211–225-betlar.
- [11] Warschauer M. "Technology and Social Inclusion". – MIT Press, 2003. – 118–130-betlar.